

collekte

Gal VI: 15. Wanten (J. heeft noch bermydenis eenige
Kruacht, noch voortheid meer ten nieuw Scheepsel.

Tot eerst werd de Kerk beroerd over het geschilpunt of de Christenen uit de
Heden en de Joodsche Cerimonien. Zouden en de Kerken al dan niet. - Voor
de Joodsche Christenen ^{was} het toezegging: om tot de joodsche Kerke voort te gaan
was het gewroete: velen der joodsche geloofden dat de Kerke in deettinge van Blyvende
Verbonding waren, waaraan ze hielden. Het waren opleggen: blyvendt leedte dat
zulk een verloop tot Zaligheid van noodt. was, want doot de natuure des Evangelies
werd omgekeerd, en de behoudenis afhankelijk werd van enkele Kerke. de Gala
teers wordte hier medt afgetrokken: waaromtrant Paulus hem geestelike vader te
toerijp dat elck al was het een engel des hemels die een ander evangelie, of een
behoudenis door wroeten verhandigde verwoekt was. Hoe gesting. Hij was tegen de
indringing van een andere leer tot Zaligheid. Hij was eest een hyl. Hem brennt
de verscheidenheid van meening ⁱⁿ het al of niet vrygheke van de
waarneming dier pleefgheden, als geuwoente, welke god vroye ^{de} hylinge
stele tot leespranten. en betrachte te zelve somwyle. tot afkeering van Joodsche
voorvoodelen: allen werd. Hij allen. In zijn reyl was laet een eedes voorrich
Zelwanten, vollen in zijn genoeid verrekard zijn en laet niemant zynen. Beroed
voodelen bij verschil in de den: de lauk was voor hem van geen werelike belang.
Tot tweemaal toe Zeide Hij in desen brief dat bermeden of onbermede van geen
belang was. meer. Zeest Hij op de eenen plaats, alleen "t geloof door de liefde werkinde
en opdere, een nieuw Scheepsel." Het betekend de relike lauk want het eerste
is de werking, en het tweede het Scheepsel zelve. Daar dat Scheepsel alleen bij
god van genewtis en in rekkening kernt is het uiterst geringtey ^{de} te

a De Leer van dat nieuwe Scheepsel, ~~kerken~~:

b ^{de} ~~de~~ misvattingen daarvrent:

c En de kerkenkende trokke van die Kerke in vort mensche te kerken.

a. De Leer dat een nieuw Scheepsel alleen gods Godt kerkingrijke; brennt met
lich dat de mensche teelike, konvolnacaht is, ander. i urese vroye. nieuw Scheepsel.
selnordig; bedoveren dat godthaus, zulk te vermeder stellen is godthastelike. Hij
Scheepsel meer zijn bette: doch nu is er niet een leyt waardig; allen de van de ker:
e. Kheid godt: het is waanheid van allen. tzen. Paulus zeest van rich zelve: Ik weet
dat in mij dat is in mijn steesche geen goed vrent.

Dere afwijking is niet gedeeltelike maar geheel, want in het eerste geval
was er gene behoeft. aan een nieuw Schepping. - Op een andere plaats
sprekende van dere sehepping bedagt Hij zeer stele uit dronk kerken.
Die in C is, is een nieuw Scheepsel, het ondt is vroy bygegeven. Die alle
dingen zijn nieuw genewtis: Twordt genoemd, wedergeboorte, een
opstanding van den doot; vordt die de groothed des om kerking te ker
nen gevee. - Vth de onderrinding bevestyde de Leer des Bybels onbrent
I menschen bederfen de ruine van het menscheleke geslacht ten gevolge
des zonde: want zoover de doodheerscht zoover bestaat de lande; want de
beroldiging des zonde is de dood.

11) We leer van een nieuw Scheepschip, bront met zich de noodzakelijkheid van een goddelijke werking; allen god kan scheppen: - en mensch kan zo min dat nieuw schepsel voortbrengen, dan de geschapene zelfware wilde. Indien er dan een nieuw scheepschep is, zo moet god de schepper van zijn Scheepschips bevestiging der Waarheid duidelijk en beslist want, ziet hij, god die beval dat het licht uit de duisternis zijn schijnen heeft geschied, in overhaast, om ons te geven het licht der kennis der heestijfheid god in het aangezicht van H. - En op een andere plaats: Wij zijn tegenwoordig gescheppen in H. tot goed werken. Verder het is een geboorte niet uit bloed, noch dat de wil des vleesches noch uit de wil des mens maar uit god. De menschen medewerker hierin te maken in dat scheppen is ongelijmd; want als het onge ijmd zijn zijn te willen bewerk, dat het stof waanuit adam gemeent is een deel had in die eerste schepping. Hoe is het denkbaar dat een ziel dood in zonde zijn kunnen medewerken in de voortbrenging van geestelyk leven? men sprekt van Wije wil, doch de wil is even als van het bedorf dorodringen als alle andere zielvermogen en behoort even als tot die geestelyk dwede Ziel: Indien de wil een bewering ten goede een heilige daed kende voortbrengen, dan zou een nieuw Schepping onnodig zijn; want in dat geval zou het leven in menschen Ziele alre een aanwelen hebben en behoort dus niet gescheppen te worden. - God dan is de make van dat nieuwe scheepschep. - geen andere kracht kan of mag hier gezocht worden: ofschon er ook aangeworene middelen bleef te gebruiken heeft en welke de wedergelovene niet mogen verwachten: - god werking ~~dat~~ in die nieuwe schepping schikt met meer gebruik uit van de voorgedende middelen, dan zyne werking de tweede voor ziele in de natuurlyke wereld, die hij berijft mittegenstaande alle kracht en werking is in god. -

6. men moet zich wachten voor misvattinge. outvoldelingswef
1. De zelfstandigheid der Ziel is niet veranderd en behoeft geen verandering, zij is onverfeljck outfeljck door de wil van god: de zelfstandigheid der Ziel is nog god: dwalende leerde dat te veranderd was in zonde; dat is een raauwe ongelijmdheid.
  2. ofschon de re nieuwe schepping grootis moet aut zyne geene mensche Zielvermogens geschapen. - Voor en na dize kerschepping bedat ty derstde reidelijke zielvermogens, te behouden tot de menschele natuur
  3. Ook menschen legedommelijckheden worden er niet door weggenomen - in zyne vermogens: het bij zondere Men eigen behoudt hij: een kind wordt herdoot geen man. - Het zwakke en het sterke geestesvermogen blijft hetzelfde ook na dize geboorte: wil zullen beide meer gemiddeld worden. den dag komen outdaan van vele voorleere en bedield met waandheid: dat de zwak verstantige de halfleere in natuurlyke zaken, zo helder wordt in geestelyke dingge. - Hiet veel hierin dat de lust der waast te gehal gebogen is.
  4. Sommige litten de op de groothed der verandering meenen dat die groothed van verandering in klare bewistheid moet zijn vandien die ze opwaardt; vandien dat welkenke Christenen zo dunkt door huyfelien: gen slingeren. ofschon het een grote verandering is van leffen tot dood: nog tans kan de geestelyke polslyg desleerut ^{veraanlijken} ~~te~~ merkbaar, en zeer mweelijck om te verklarren of het leven begun al dan neen. Die d kan met kan van dize vromheid hebben behoort zich over dagen en van wedergelovene niet te bekennen: weinige kunnen dat tijtlyc bepalen, en die het meent te meten zyn nog licht bedrogen: in dien het geesteslyc meent leven zyn kan het genest zijn een verstandiging of betrachtiging van T gelien et al wist.

De grote zwartwaasheet op aenschouw is: heb ik nu, die bezellen, aan de
ningen verlangten en bevozingen welke eigen zijn aan Godskinder...
§. Een ander edwaling waarin fange bekeeringen vallen, is deze: dat ten
grote veranderinge van alle landige gedachten en gewoone verdingen.
Zal ~~van~~ hinnen ziele verbannen... en dat ze dan na dere veranderinge
geen moete meer zullen hebben van de bedorvenheden der herten... De
eerste oefening des geloofs en de eerste schynst dit gevoelen te begunstigen.
Doch wanneer de ziel na korten tijd, in duisternis gelaaten, wemmer het
vlesch begeert tegen den Geest: dan wordt e vaaR geboren een coverige strijd.
De verslagen ziele begint dan ge gruntheit zijner kopp te betwijffelen en is gene
het besluit op te maken, zindien ik heb unde vond in die groot veranderinge
hoe kan mijne ziele dan zoovol zijn van zoekwende gedachten en mijn hart zo
vol van verdriet. Igelovt te minst het hart maas mijn hert is nog veel erdlij.
wt van brosheden, die ik meene wt te winnen te zijn, ik zie brosheden in
mij, welker bestaan ik vreegt niet eens te hende. Ziek schijnt ik heb mij bedro-
gen... Zoodanig zijn vaak de klachten bij waerlyk bekeerten na dat zij in
den strijd met werete vleschen sustangeraken... Doch laten de rijkhe weten
dat wij hier slechts ten deele vernieuwd zijn, en dat den oider mensch zal
strijden zoolang zoolang es levendes leide in de ziele aanwezig is. Saut te
verstaan dat het hier het tonel is van strijd: en dat de wortel der sonde diep
is, en dat deszelfs verastakingen zich hebben verspreid door geheel ziele en lig-
chaam: en dat hoe meer het verstand is verlicht zool veel te meer wordt de hert
geheer een man in het duiwte wonende bekwamen erwt om de verlijpden
te zien beschemen door de ~~reine~~ daaronn hebben de heylighen het diepten
verstante edige nte gevoel gehad van hinnen ~~reine~~heid.

C Nu alle kenne kendte trecken van de nieuwe Scheppling: Sult word
Scheppling breed ons als te rug naar die eerste Scheppling: Toen was het
§. op den eersten dag 'Es' zij licht en es was licht. Zool ook in de Scheppling
de ziele welke dere Scheppling geniet, wordt het eerste licht na een meerd ge-
zeigt van geestelike voorwerpen: God schijnt met licht in de ziele. Eerst
waart zij ~~de~~ stenis maas en zeft zij licht in den herte: Soudes lof
was om de herten. Van de duisternis tot het licht, en van den muet
der satans te brangen tot god... Zulk een is vernieuwd tot kennis naar het
evanbeid die hem geschapen heeft... Een mensch in duisternis geboren
opgevoed mag daar toestemmen alles wat hij hoord van den maas en oetere,
doch welke verschillende denkbeelden van hij ontvangen in dien tijd.
Zool ook hij die al byn leven van geestelike dingen gehoord heeft heeft geent
denkbeeld es van tot dat ~~zijn~~ verstand door god geest verlicht is. Dan begint
hij te zien in een innerlicht: dan ziet hij geestelike dingen: Dan be-
gint hij te zien van de heylighen god in het aangezicht van yesus: dan be-
gint hij te zien dat es in heylighen schoneheid is: dere schoneheid ziet hij in de
wet en begint te te minnen naar den ~~alleen~~ mensch: Nu is hem het an-
gehe heestike te gelijk gerechtigheid en barmhertigheid v. heestikende;
het karakter en het leven van christus is hem lieflyk en boeijende: de
diepde god word hem kenbaar in dere gave, die hem in zyne overgifte aan
het kennis zool beemlyk word, zoodat hij hem lieflyk want en de eerste
onder kennerend... Bij het zelfde licht het welk hem de schoneheid
der heylighen ontdekkt, hij ook het behandelike en het natelike der
zonde... voor dere ~~reine~~ ^{reine} nu niet slechts de geestelike de goddelike dinge
in een ander licht, maas de dinge der aarde zijn voor zijn oog
met andere luedanigheden bedekt. Zins maas geestheid magt en
vrijheid denken en niet in alles; en ziet nu de aarde vol te zijn van de heyl-
lykheid der herten: De bijbel es hem nu als een nieuw boek waerwt hem

licht en waansheid te gevorte Straalt, welke Hem die beoefde wordt
dan goed en roeter zijn dan koning. - Gepraedde woord wordt Hem
nu ~~vergevrijt~~ dan in me te voren, en heeft een reinigende de toon.
Hem kracht voor Hem. - Welk god kinderen, etc van god beoefde worden.
Hem raat die baar: Nieuwe hemelen en een nieuwe aarde. - Voor Hem gekon
2/ De Scheppling brant schone orde in de Struende klomp van lucht heij
Zee en land. - De lande brant ook die orde: de hooger de mogel van de
Stand rede en geweten. - Zijn antwoordt, en de lager drijften en stersche
Leste begeestlykheid, hebben de teugels in hande: daar is geen harmonie
maer Hadugt Tweedracht en de redelykheid: Het best ustand bequise
de liefde tot den Scheppe ant breekt, en Zelt eijgen. - Het is op den toorn,
en is het middenpunt van alle asen doelinga, en bevingingen, hierdoor
is de orde verangen door waansheid en Tweedracht. - Bij de nieuwe
Scheppling wordt god wede geplaatet op den toorn, van menschen hart.
en t gelovt weskende door liefde brant dat ik en aardche genuegen
heben te ontf, en namete dere nieuw bequise in. - Kracht toornen
natie meite wort harmonij geloven. - instede van zelf luechtige
vleschelyke lage beginnen en geestelyke verstanten. - Zich te doen op
vvelen en zijn gelot op zengende boven. - Zijn niet die op de aarde zijn, en
is er ernstig op geret om een onroegelyk consciencie te hebben voor god en
menschen: De vesticke rede Zekthij te volgen en alle gedachte, en
overleggingen, des harten te brengen ondes de geboort Zaamheid des luanghien
3/ Bij de Scheppling werde de dove stoff klomp beziel met leven, het edelste
Van alle schepsele god: de schoneste werde Zonder leven. - Van een
woestijn zijn: - Het plantendijk de Maedaard die tijk: het edeler leven der
doren verulde de aarde: doch de menschen was de Heer der Scheppling: beziel
tende rede en geweten en de beekken van het beed zijn maer. -
Tlij, haan was geschapen, doch eerst Zonder leven, tot dat god den Aden
des levens in blies, en Zov werd de menschen levende Ziele: - Zov vth de
Ziel is voor die tweede Scheppling en geestelyk, Maer, ofschon Ze een
natuurlyk leven beziel. - Wanneer god de Ziel levend maektt dan beziel
Ze Bewegingen en verstanten van een nieuw leven, Ze verstant naan
de melk van god word om daan lof opte groeijen. - En waar er te
van is, daar is beweging en gemot: Zov dat ~~nieuw~~ Schepsele is een ~~heel~~
leven beziel Schepsele en openbaart Zilkes in wekdadigheid: Welke li
leven is er in god Scheppling: In het plantendijk is een wonder vol leven
doch Zonder bevestheid of begrip. - Het dievendijk beziel een veel
hooger wort van leven, waarin noytans veel verschullende trappen
gevoeden worden: De menschen ofschon een die tijk lichaam tot die
de en vele dingen in veding, in lichaamelyke zintuigen, hooren, Zien
en: vth in begeestlykheid, en drijften, als toorn, vrees, kinderhoop ge
meen hebbende; noytans Hij beziel een hooger ~~doort~~ van leven: Hij is
begiftig met rede en redelykheid, en lovendien valbaarsheid voor
een geestelyk leven: twelk Hij in den beginne beziel en gevend veld
het beed god: Bij de nieuwe Scheppling nu ~~is~~ dat hoogste Soort van
leven, twelk door de Zonde verlost is, is hersteld. - De Christen wort gelyc
vernieuwte Zyn naan god we beed: te zijn vernieuwd in Kennis naan
het ewen beed des goeden die Hem geschapen heeft. - van de eerste en tweede
Scheppling word dus het Zelfe gerege: het een heldest, het ander op
ontbloot van dat geestelyk leven heet den menschen dord in Zonde en
misdaden: en in de weede ~~st~~ boorte worden ze weede ~~levend~~ genueget.
Dan bezielte Ze in hunne Ziele, het leven god bestaande in Kennis
hedige verstanten aandoveringen en ~~begrip~~ Hem. - De dus levend
gemaekte menschen, ofschon vroeger wth Kraam handel t me

in eene geheele nieuwe manier. Handelt in nieuwe be-
ginselen: Hij doet geestelyke werwen in een nieuw licht: Hij
is als het ware in eene nieuwe wereld. Zijn heide en hart, zijn
vraagde en afzeken is omgekeerd en zijn geheel anders dan de
vroeger waren: gelyk het natuuryke leven door veel moet
opgehouden worden, zoo ook moet het geestelyke leven gevee
worden ter bewaring en versterking: op dat het van kintheit
mogelyk groeijen tot rijpheid en volte wasdom in Christus.

Dezelfde kracht en middele. zyn voor deszelfs beurning en was-
dom noodig als voor deszelfs eerste inplanting. Daer toe woont
Gods geest in den geloovigen tot verlichting reiniging versterking
en vertroosting des vernieuwde Ziel. - En gelyk het woord het middele
was les ontvanging vanden leven. Zoo blyft het ook het middele van
deszelfs groei: Het is zyn Wedel. Christus is het levende bruid met
den Hemel: in dat woord schenkt Hij zich: in dat woord kan Hij gevon-
den worden: ook als middele van Profet Ps. & Kerking. De lacrimen
ten hebben ten doel om de beloften in dat woord te bevestigen. en de
waanheid van mees indrick op ons hart te doen zyn. - Dit gees-
telijk leven die vricht der nieuwe Scheppling openbaart zich in
zietelyke Handelingen van aanbidding en dankzegging
en in eene onbedarpende genoodterambing aan gods wil. -

Hierin Vindt het nieuw beginnel zyn edelste en hooft open-
baarmaking: daer toe strekken zich de vrichte verstanten
hierin vint het zyn grootste genuten zaligheid: want blyd-
schap is het onafscheidelyk gevolg der nieuwe Scheppling. zelfs
in den Hemel. - Dit geestelyk leven der nieuwe Scheppling is
mits onderscheiden van het leven, t welk in den Hemel genuten wordt, t we-
schil bestaat alleen in trappen: daar het licht vermaakt en de aan-
drueninge gelieven van alle onreinheid daar wordt dit leven in de
grootste verthelming genuten. Er zal wasdom echte zyn. - Een
aangename trek van dit leven is: dat het nimmer zal sterven.
derlyf dunnacmeheid haest niet af vanden mensch maent
van gods beloften: Die gelooft zal hebben het leeuwse leven.
Hij die het goede wyl begint zal het volenden. -

T.P. - We dwaas te leunen op uitslyke redelykheid. op Stetelyke werwen
van gods dienst. - god vrucht het hart. -

- nieuwe Scheppling vermindert een blyvend wek. Land in Hemel
aarde. -

- wel is dit nieuwe scheepsel aan willelunge. ind' heryg doek bedruyft
sinnel geheel

- Dit nieuwe scheepsel is geschape. Dit goede wyl: maent
de bron god en de vrichte goed. -

mistenden o heet enve elende en ronden toestand: wat vrostige
geniet gij: en blyft gij loek in uwe ringelootheid en runde: Quelt gij
weg de indrukken? Zyt gij niet uwer des van het koningryk
dan in vroeger just: kan den of verlachten: hato ten leuen ste. door
verkeuring ontkend aan verkiezing: wij urden. u ont misten niet
van hoopz dien. De verbergue dinge zyn voor god: De bron Heet
en Jesus rest Kon. -

omwende den wij waschden u te was schone. Bekend w waary
endt gij sterven -

Faint, illegible handwriting on lined paper, possibly bleed-through from the reverse side. The text is mirrored across the lines and is mostly illegible due to fading and bleed-through.